

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas
Cuba - Puerto Rico, y Extranjer, 5

EL PESSEBRE DEL NOY (per M. MOLINÉ.)

—¿Veritat qu' es bonich?

CRÓNICA

¡Vaya un any el que s' acaba demá passat diumenje!

Quan va naixer estavan suspesas las garantias constitucionals, y á pesar de que aquestas després van restablirse, al anarse'n del mon, suspesas las deixa.

Y encare 'l molt bréto! serà capás de dir:—Ab aixó veuréu si he sigut conseqüent.

¡Arri allá, poca so!tal!

Precisament aqueixa ditxosa suspensió de garantias, que fins despres de veure'ns lliures de las delicias de la censura previa, ens deixa entregats al bras no sabém si secular ó eclesiástich del her-mano Sanz Escartín, es lo que 'ns impedeix passar revista dels principals successos ocorreguts durant los 12 mesos que acaban de transcorre. Per aquest motiu al any 99 no se li pot aplicar el sistema egipci.

Ja pot donarne gracias al her-mano.

Al cridarnos dijous al seu despaig per innovarnos lo que feya al cas, va parar cinch rateras, que ¡ay del pobre que 's descuidal....

—«De tot podréu parlar—va venir á dirnos—menos de lo següent: 1.er Dels actes realitzats durant l' estat de guerra per l' autoritat militar ó per disposició seva, sempre que siga per criticarlos.—Segon: De tot quant constituheixi excitació directa ó indirecta á la resistencia al pago dels tributs.—Tercer: De tot quant ab referencia á midas descentralisadoras en materia fiscal tendeixi á produhir oposició ó resistencia á las resolucions de las Corts ó del Govern.—4.ta D' emetre judicis sobre 'ls successos ocorreguts en aquesta provincia ab motiu de la resistencia realitzada per algun contribuyent al cumpliment de las lleys de la Hisenda.—Y 5.ta De tot quant tendeixi á suscitar antagonismes y sentiments de animositat entre las distintas parts del territori espanyol.»

Aixó sí: s' ha de dir que l' her-mano va parar aquestas cinch rateras fent gala de aquella amabilitat exquisida que tant el distingeix, parlantnos sempre ab tó amistós y en un llenguatge ensucrat, y no olvidantse de recordarnos qu' ell també ha sigut periodista.... ¡cóm, ho ha sigut!... ho es encare, y per si algú 'n dupta aquí está la revista no recordo quina, en la qual lo Sr. Dorado ocupantse de un seu treball l' acusa de professar ideas.... ¡¡anarquistas! Ell mateix ens ho va fer notar.

Y punt y seguida va destruhir aquest argument prenent un caixó de puros de la Habana y repartintne un per barba entre 'ls presents que volgueren acceptarlos. Ja veuhem si 'ls anarquistas gastan puros de aquests.

Un servidor de vostés al passar lo caixó va dir que «gracias»... perque encare que si pogués em fumaría al govern, un puro del govern no puch acceptarlo.... es poch per mí. En cambi 'l representant de *La Publicidad* no va ferse pregar y encare 'm sembla que me 'l veig peganthi pipadetas y saborejantlo ab tot recreo.

¡Pobre xicot!... Ja va pagarle car aquell puro.... Figúrinse que l' endemá mateix se ficava de cap á una de las cinch rateras, y en un tancar y obrir d' ulls li acanavan una multa de 250 pessetas. Cinquanta naps per un puro, qué volen que 'ls digui: ho trobo una mica massa car. Crech que ab cinquanta duros se 'n poden comprar cinch caixons de cinquanta dels de pesseta, que ja son bastant fumables.

Dono tots aquests detalls per lo mateix que constituheixen una nota bastant pintoresca de la vida periodística en los temps qu' estém atravesant.... ó millor dit que 'ns atravesan á nosaltres.

Després de aixó vajan á parlar del any 99 ab las sevas campanyas catalanistas y gremials, ab los seus tancaments de portas, ab la seva proclamació del estat de guerra, ab la seva censura previa, ab las sevas conduccions de industrials al chalet del Carer de Amalia.... Tot lo mes típic y característich del any que se 'n va 's xitra en aquests assumptos, y tots aquests assumptos son perfectament *multables*.

Aixís es qu' un any que n' ha fetas tantas, y cap de bona, se 'n va de *rositas*, com diuhem els castellans. Y consti qu' empleo aquest modisme sense la mes remota intenció de suscitar antagonismes ni sentiments de animositat contra 'ls castellans: si algú no ho volgués creure diría que se 'n va de *rosetas*, y que 'm perdonin els catalanistas puristas, que bé he mereixo si recordém que un d' ells va dir un día que 's deixava la *lluytana*, y un altre va consignar en lletras de motillo que 'ls partidaris de no recordo quina solució *se retiraren á las sevas botigas*. (Rigurosament autèntich.)

Un dels pochs fets del any, y de tots els anys espanyols, del qual crech que 's pot parlar sense perill ni inconvenient es de la *gran rifada* de Nadal.

Barcelona tan desgraciada en amors autonómichs, que fins pot dir que 'n Polavieja y l' altre l' han enganyada com á una xina, en cambi, ha sigut afortunada en el joch. No es que vaja treure la grossa, perque 'l bitlet 12,515 á qui va tocarli se 'n havia anat á América á fer fortuna; pero la 2.ª y la 3.ª y la 4.ª y además dugas de 70,000 y un' altre de 60,000 y un' altre de 40,000 van ser per ella.—¡Aboca noy! com diuhem al Café de París.

Y allá es ahont millor poden dirho, que han copat la segona, la dels dos milions.

¡Quina ditxa pels afortunats!... ¡Y quina feyna pels *reporters* dels diaris encarregats de anar á la cassa dels que s' han emportat algun booi de aquest tall sustanciós! Pels vols de Nadal la preocupació mes absorbent del públich no la constituheixen ja ni 'ls pressupostos de 'n Villaverde, ni la qüestió del concert económich, ni 'l manteniment de la suspensió de las garantias constitucionals: la seva única fatlera es saber qui ha tret la rifa, enterarse de com s' han repartit las participacions, fer comentaris sobre 'l mosso del Café de París, que tenintlas á la ma no va quedarse'n cap, y sobre aquell parroquí que haventne encarregat una, van donarnhi un' altra de un número que no ha sortit, perque 'l mosso que li reservava 'l bó aquell día precisament feya festa. ¡Han vist pega com la de aquest fulanol! ¡Y han vist sort com la dels altres!...

Ab aixó es com s' entreté l' atenció de tot un poble de babaus, de tot un poble que no podent llepar se contenta ensalivant.

La gran timba nacional l' atrau ab tots els cinch sentits.... Durant alguns días no pensa en res mes, ni s' ocupa d' altra cosa. Cansat de dir qu' está tip del govern que després d' escurarli las butxacas, el despulla, y un cop despullat, l' escorxa, basta que 'l govern posi ma al manubri del bombo que conté 'ls 55 mil números de la rifa, perque tothom el contempli ab simpática expectació, ab tot el fervor de un gos famélich que glateix davant de la tallada, y exclami:

—Vaja, govern, sigas maco.... fes sortí 'l meu número!

Y un cop feta la gracia, 'ls possehidors dels mils

y mils bitllets que s'quedan sense res, sense ni l' malehit reintegro, s'consolan curiosejant, ententantse de quins han sigut els afortunats, paladejant els detalls y pormenors mes m'nims de la seva persona, y dihent en definitiva:—Avuy per vosaltres, y un' altre any per mi... Esperém á l' any que vé.

Aixís es com pensa la majoria dels espanyols... y per això té l' únich govern que s' mereix.

A un poble jugador, un govern *timbero*. A un poble ilús, un govern que no s' cuydi mes que d' explotarlo en tots sentits.

A un poble aixís ja li poden fer tot lo que vulguin; no tinguin por que s' revolti... menos encare que revoltarse: no tinguin por que s' queixi sisquera. Als pobles embrutits y somiatruytas se 'ls domina ab una gran facilitat: res mes fácil que *rifarse'ls*.

Aixís, donchs, que rodi l' bombo... No importa que l' banquer se retiri á cada sorteig una friolera: no mes que l' trenta per cent de's ingresos totals: el poble no s' hi fixa, ni ho sab ni ho vol saber que tots els diners que gasta en bitllets á cada tres sorteigs ingressan á las caixas del banquer.

Per aixó l' govern obrará com deu fomentant aquesta afició boja que fa tan felissos als espanyols. No se 'n preocupi de administrar bé, ni de introduhir economías en lo presupost, ni de regularisar els serveys públichs, ni de perseguir las immoralitats, ni de corretjir els despilfarros, ni de procurar l' augment de la riquesa pública... ¿No fa la rifa? Donchs ja n' hi ha prou.

El poble no vota, pero compra bitllets, ab tal frenesí que quan á las administracions s' acaban, els adquireix ab prima.

Vingan donchs, sorteigs y mes sorteigs... y l' any que vé l' de Nadal que siga doble: 55 mil bitllets á 200 duros cada un, dividits en vigéssims, y l' primer premi de sis milions de pesetas. Tal es el projecte.

Perque, conforme diuhen, els extrangers també s' han aficionat á tentar la sort... Y ho proban els moltíssims bitllets que s'

exportan á todas las parts del mon, lo qual ha d' enorgullirnos, perque ja que no exportém productos, á lo menos qu' exportém bitllets.

Fins qu' Espanya convertida en *timba universal* visca no mes que del joch... y fins que com á jugadors y tauls, els pobles enemichs de la immoralitat, ens treguin á puntadas de peu del concert de las nacions decents y honradas.

P. DEL O.

HIVERNENCA

Al damunt de la falda del vellet trem olós qu' assegut á una pedra, indiferent á tot, assaboreix ab joia l' esplendís del jorn, cauhen las fullas secas ab fressejar de mort.

Davant mateix s' hi aturan uns casadets de nou, ab els llabis encesos y el mirar xardorós; la sang jove y ardenta que bull dintre sos cors els hi pinta á la cara el foch de una passió.

El vellet que 'ls contempla somriu, maliciós; y apartantse de l' ombra del idili d' amor, tot fent esgarriansas inclina l' cap un poch, cercant l' escalf benéfich dels débils raigs del Sol.

MAYET.

UN HOME FELÍS

Qu' en Grau es un excéntric, un home original, que *té cosas*, ja ho sabia jo temps há; lo que no m' haguera imaginat may es que la seva filosofía arribés al extrém que l' altre día va ferme conèixer.

Dissapte passat, després de sopar, vaig trobarlo. Al veurel, no sé per qué, vaig compendre que acabava de rebre una impressió agradabilíssima. Es dir, si que sé per qué. Aquella cara, habitualment tranquila y serena, retratava una satisfacció tan gran, una alegria tan intensa, que l' dupte no era possible: alguna cosa extraordinaria li havia d' haver passat.

Y tal com ho creya vaireig dirli.

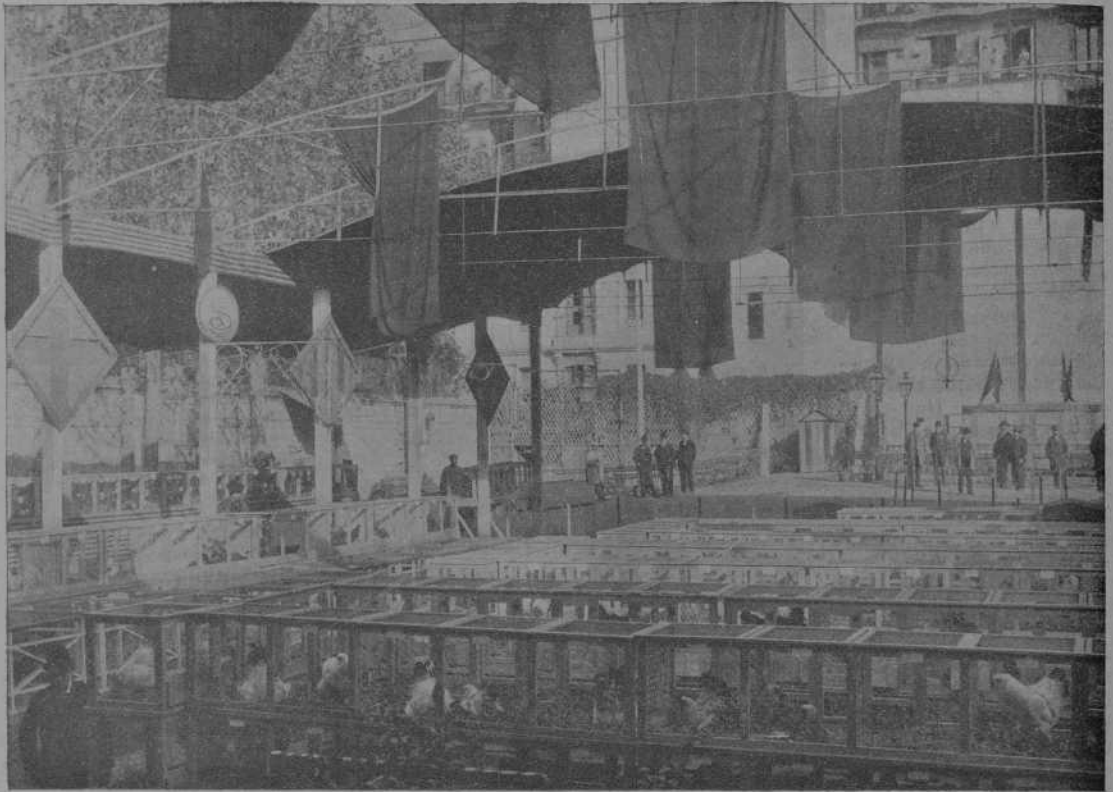
—Grau, el teu semblant

EL GRAN TURRONAYRE

—Vajin venint, vajin venint, que ja se m' acaban.

AL JARDÍ ESPANYOL

(Inst. RUS, col·laborador artístich de LA ESQUELLA.)

Exposició d' avicultura.

t' està descobrint á crits: tú has tingut alguna xiripa.

Deixá escapar una rialla ingénua y 'm va mirar fixament.

—En efecte, no t'equivocas; pero no una xiripa, una xiripassa.

—¿No pot saberse de qué 's tracta?

—Sí, pero....

Y va tornarme á mirar, més fixament encare que la primera vegada.

—¿Pero qué? ¿Per qué t' aturas?

—¿Me promets que no ho dirás á ningú?

—A ningú.... Ni á tú mateix, si algun día m' ho demanas.

—Donchs escolta y no t' extranyis de res. Hi tret la grossa.

—¿Cóm? ¿La grossa de Madrit, la del sorteig d' avuy?

—La del sorteig d' avuy, la famosa grossa de Nadal.

—¿Ave Maria Puríssima!.... ¿Y que hi tens? ¿Un duro? ¿Un dècim?

—El bitllet enter.

Al sentir aquestas paraulas, vaig donar un pas enrera pera contemplar á n' en Grau ab tota comoditat. Me semblava que alló ja no era un home, sino 'l Banch de Londres. Pero assaltat per repentina desconfiansa.

—¿Vols dir que no t' has tornat boig?—vaig preguntarli:—¿Quin número es el teu?

—El 12,515.

—¿Y 'l jugavas tú sol?

—Jo sol, solet: ni sisquera n' havia parlat á ningú.

—Pues ¿qué es aixó que diuen els diaris?

—¿Qué diuen?

—Que 'l bitllet de la grossa va ser despatxat á Madrit, que de Madrit varen enviarlo á América, y que segons totes las probabilitats ha d' estar en poder d' un comerciant de Montevideo.—

En Grau, al sentir aixó, va arronsar las espatllas ab olímpica indiferencia.

—Tota aquesta historia—va dirme—no destá gens ni mica las mevas afirmacions, ni 'm destruheix en lo més mínim la sort. Si 'l comerciant de Montevideo té 'l bitllet, que 'l cobri en nom de Deu, y bon profit li fassi: aixó no 'm priva á mi d' haver tret.—

Aquellas explicacions comensavan á marejarme.

—Pero si un altre té 'l bitllet ¿cóm pots haver tret tú?

—Jugant el mateix número.

—¿Pero cóm?

—Molt senzillament: de memoria.

—¿Ah! ¿Es dir que 'l bitllet no 'l tens?

—No: no vaig fer mes que imaginar-me un número, qu' es precisament el 12,515.—

Vaig estar un moment no sabent si enviar á n' en Grau á passeig ó posarme á riure. Al fi, vaig optar per lo últim.

—Noy, te felicito cordialment—vaig dirli.—Sorts com aquesta no 's veuen tots els días.... ni 's necessitan gayres caixas de ferro per guardarlas.

—¿Que te'n burlas?—

Naturalment, vaig confessar-li que sí. Aquella manera de treure la grossa'm semblava d'una innocència excessivament idíl·lica. No comprenia'l seu entusiasme, ni creya casi bé que tot alló passés d'una senzilla broma.

—No es broma—va replicar ell ab perfecta naturalitat:—es la realitat més hermosa que pots imaginar-te.

Y com jo insistís en los meus dubtes, va explicar-me detalladament la seva teoria.

—Jugar per l'afany dels diners,—va dir-me—es el disbarat més gran que pot fer l'home. Tart ó d'hora el jugador, siga á la rifa, siga á lo que's vulga, queda pelat. De Janer á Janer, ja ho diu l'adagi, el diner es del banquer, y alguna excepció que pugui haverhi no destrueix la regla. ¿Qué faig jo, pera salvar aquests inconvenients, contestant al mateix temps l'invencible afició que la naturalesa humana sent per lo misteriós y desconegut? En cada sorteig, m'imagino un número, me'l apunto, y'm faig ilusió de que jugo aquell bitllet. ¿Trech? Molt bé, hi tingut sort, la meva vaninat queda satisfeta. ¿No trech? La sort no ha volgut favorirme: un altre dia será. Tú—ja't veig venir—dirás que aquest modo de treure no pot halagar gayre, perque no cobrant may res.... Es cert; pero, en cambi *aquest modo de treure* queda plenament compensat ab *aquest modo de no treure*, perque no perdent may un céntim....

—De todas maneras—vaig objectar-li—si es cert que en aquest últim sorteig t'havías imaginat el número 12,515....

—Vaya si es cert!

—En lloch d'estar content, haurías de desesperarte.

—¿Per lo dels quartos?... ¡Cá! Si realment hagués tingut el bitllet y'ls siscents mil duros fossin meus, calcula á horas d'ara quina perturbació en la meva tranquila existencia. El meu nom rodant pels diaris, l'*Ilustració* publicantme'l retrato, els amichs preguntantme qué'ls pago, las donas trobantme guapo y fentme'l ullet descaradament, tota la parentela invadintme'l pis per felicitar-me y demanarme protecció.... Y demá potser pérduas á la Bolsa, negocis fracassats, societats quebradas, la meva habitació assaltada pels lladres, els disgustos minant la meva salut, la desesperació, la mort prematura.... No: prefereixo haver tret mentalment, y que aquests mals-de-cap sigan per un altre. L'alegria d'haver endevinat la grossa, per mí es la mateixa, ab l'agradable circumstancia de que aquest resultat l'he obtingut sense necessitat d'exposar-me á perdre res.

—¿Y no t'ha animat aquest triunfo?—vaig preguntar-li, apretantli la mà en senyal de despedida.

—Segurament. Aixís com en cada sorteig *tinch* no més un bitllet, del que vé *n'he pres* una desena. Després d'haverme tocat la grossa, crech que bé puch permetrem aquest despilfarro.

—Pero aquesta desena ¿també l'has presa de memoria?

—Ah! Vaya, aixó sempre.—

¿Quan jo'ls dich qu' en Grau es un xicot que *tè cosas!*....

A. MAROH.

PER NADAL...

L'Antonet va casarse ab la Riteta tres anys justos va fer l'últim Nadal

HIVERN

Tornant de fira.

DESILUSIÓ

—¡Ni un céntim!... No torno may més á comprar bitllets... fins al sorteig que vé.

jurant seguir cada any lo del adagi:
«Per Nadal qui ré estrena ré no val.»

L' any primer ell á n' ella va obsequiarla ab sis parells de mitjas de bon fil, havent correspost ella á tal obsequi ab una cigarrera de marfil.

Al any següent l' amor va anar de baixa per qüestions de caràcters y algo mes y per aquest motiu l' obsequi mútuo va convertirse en poch per no di en res.

Ab tot y l' mal estar, aquest any ella li ha donat un bastó, y ara 'us diré, que al rébre per Nadal aquest regalo ja va estrená l' bastó, y ella.... també.

J. STARAMSA.

agradi ja pot comensar á encaminarse á la presó.

Afortunadament, aquí no som á Alemania y podém burlarnos sense perill de la soberana disposició del respectable Guillém II.

Totas las sutilesas d' ell y dels que com ell pensan, no farán segurament que l' humanitat mudí de parer respecte á aquest assumpto.

Que Cristo va neixe á darrers d' any; que la era actual va comensar á contarse l' any següent; que s' havia d' haver comensat pel anterior... Aixó son excusas d' enreda-sigles, y nó rahons sólidas y convincents.

Els comptes que 'ns fem las personas senzillas, que no som emperadors ni tenim *Gacetas* desde las quals poguer imposar calendaris, son molt més clars que tota aquesta colla d' arguments històrichs.

FI DE SIGLE

No hi ha manera de sortirne.

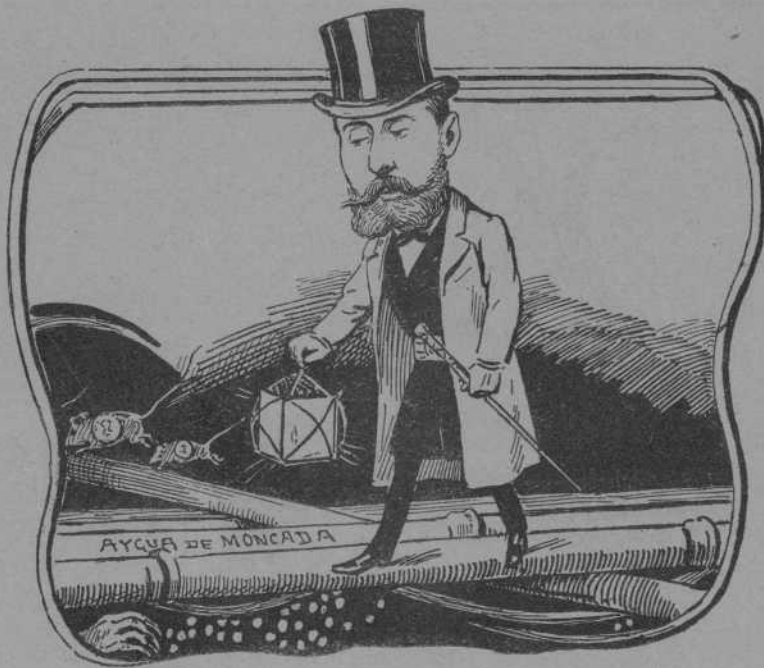
Quan semblava que aixó de la fetxa del acabament del sigle era ja un assumpto definitivament fallat, torna altra vegada á enmarxarse la cosa.

¡Y per culpa de qui! Nada menos que del emperador d' Alemania.

Si, senyors: Guillém II, no content ab la fama adquirida com á poltich, com á músich, com á pintor, com á diplomátich y com á pare de familia, s' ha volgut distingir també com á zaragozano, y s' ha posat á fer calendaris.

Els medis de averiguació de que l' home s' ha valgut s' ignoran: lo únich que se sab es que ha agafat la qüestió del *fi de sigle*, l' ha portada al terreno legal, y en forma d' *ordeno y mano* ha decretat que «l' sigle dinou s' acabarà á las dotze de la nit del diumenge que vé.» L' emperador ho vol aixís, y l' que nol'

BUSCANT FILTRACIONS

—Miri bé, señor Alcalde, que diu que n' hi ha moltes de filtracions á las canyerías de Moncada... y á altres puestos que no son canyerías.

—Un sigle—ens dihém—té cent anys. Quan se conta un centenar, se comensa pel hù, se segueix pel dos y 's va tirant endavant fins que s' arriba al cent. ¿S' ha acabat la primera centena? S' entra á la segona, seguint el mateix procediment: un, dos, tres, hasta tornar á ser á cent altra vegada. El primer sigle no va acabarse fins que l' any cent va estar llest. Va venir l' any cent hù, y llavors va comensarse 'l sigle según. Per lo tant, ab arreglo á aquests comptes, no tan imperials com els de Guillelm II, pero molt més lògichs y senzills, el sigle dinou durará fins á las dotze de la nit del 31 de Desembre del any que vé.

O sino, que 'ns diguin una cosa: ¿ha existit may l' any zero? Si no ha existit ¿d' ahont surten els cent anys del primer sigle, fentlo acabar al any 99? Si efectivament l' any zero ha figurat en la nostra cronologia, llavors... que 's dongui expressions als bromistas que van introduhirlo en la manera de contar els sigles, y que se 'ns deixi á nosaltres tranquils ab els nostres honrats càlculs.

No té en veritat gayre de sorprendent que qui no té res que fer pentini al gat: lo que no s' explica es que tot un emperador d' Alemanya 's complagui en enredar á la humanitat, suscitant qüestions y polémicas en un negoci d' aquesta naturalesa.

Si las demás nacions no 's conforman ab el seu criteri ¿qué resoldrá 'l innovador Guillelm? ¿Permetrá que Alemanya entri en un sigle quan el resto del món no ha sortit encare del altre? ¿S' entaulará potsar una guerra per esbrinar si «la llum es creada ó increada,» y si som cap ó qua de sigle?

Per supuesto que á nosaltres tot aixó ens té perfectament sense cuydado. Que 'l sigle comensi á primer de Janer del 1900 ó que comensi á primer de Janer de 1901 ens es igual. Si l' emperador d' Alemanya tant s' hi empenya, hasta 'ns avemim á deixarlo comensar l' endemá de Carnestoltas ó per Sant Nen y Sant Non.

No; no son els fins de sigle los que avuy 'ns preocupan. Lo que á nosaltres ens dona neguit son els *fins de trimestre*.

Sobre tot, al recordar las bonas intencions que respecte á nosaltres mostra en Villaverde, emperador de l' Hisenda espanyola.

MATÍAS BONAFÉ.

ALARMA

Era una nit d' agost molt calurosa, Jo donava pipadas á un babano y agitava l' atmósfera ab el vano sentat en el balcó, deixant que anés al llit la Sinforosa: porque fa temps que 'l metje m' aconsella que me 'n vaji á dormir molt mes tart qu' ella, quan faig la digestió.

Aixis que va semblarme que tenia lo sopar ben pahit, esp á l' alceba vaig anar despullantme de la roba que 'm dava tant neguit: y al escoltar atent si ja dormia, sentia lo *somniér* com gemegava perquè la Sinforosa 's regirava frenética pel llit.

¿Que deu tenir? Encench la espelma y miro; un dopte irresistibile al punt m' assalta. Ab extranyesa veig qu' ella s' exalta cridant:—¡Máta'l aviat! Jo furiós y empipat per tot me giro y no veig á ningú; mes fíco 'l brassos

per saber si entremitj de 'ls matalassos, hi havia algú amagat.

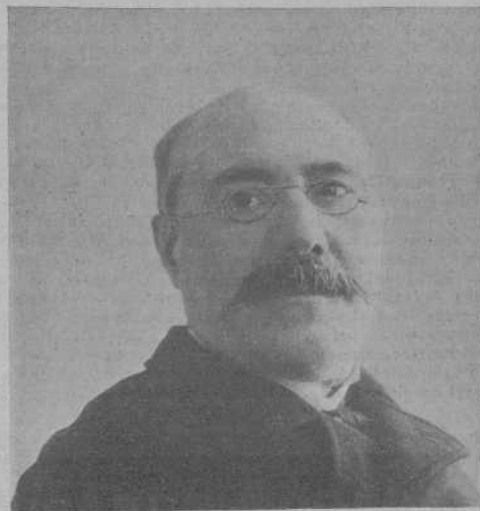
Traball en va. M' aymia va espantarse, y jo que no sabia lo que 'm feya, vareig corre al balcó per si allí veyia algú que estés saltant. Ella sobresaltada va aixecarse y agafantme pel bras espornguida va dirme:—Cálmate, cálmate desseguida, no 't despacientis tant.

—¿Hont es?—Ja tornaré.—¿Quan jo no hi sigui?—No, si deu ser aquí.—Donchs no 't se veure.—Ja 'l sentirás be pron y si 'm vols creure, anémens á dormir.—¡Impossible!—Permetem que me 'n rigui al veure't tan gelós.—Tú m' ensarronas y veig que al cap de vall com altrás donas, has après de fingir.

—Jo no fingeixo res y poch pensava que acabessis tan prompte la paciència. Tot ha estat una mala inteligencia.—Donchs bé ¿qué ha succehit?—Que la punta del nas em rabiava y perquè no tornés mes á picarme, volia que vingessis á matarme un lladre de mosquit.

AMADEO DORIA.

ELS QUE SE 'N VAN

RICARDO MORAGAS

Mestre compositor coreógrafo.

Ha mort á Madrid el millor coreógrafo que ha tingut Espanya. En Ricardo Moragas, en materia de compondre balls de gran espectacle podia posarse, sense desmereixer, al costat dels mes célebres mestres francesos, inglesos y italians. Jo fins crech que á tots els aventatjava per l' originalitat de las sevas combinacions y per son admirable gust artistic.

Nasent á Girona, l' any 29, vingué á la nostra ciutat á treballar de fundidor de bronze, pero tenia 'l cap al teatro, y 'l cor entregat al art coreográfic, del qual se 'n feya un gran us, poch després de l' inauguració del Liceo, essent

cridats aquí pera montar esplèndits balls els principals coreògrafs de la Gran Opera de París.

Moragas bailari de fila en sos comensos sapigué distingirse ben prompte, y si en un principi se'n aná á Fransa á lluytar com un guerriller fent conèixer arreu á arreu els balls espanyols plens de sandunga, aná escaliat ab gran rapidés tots els graus y ascensos en la milícia de Terpsicore. La seva estada á París y la seva anada á la Martinica, ahont se revelá inventor de pintorescos passos, li valgueren una situació envejable. Quan la famosa Nena l'esculli per ballar ab ella en los principals teatros del extranjer, y principalment á Londres, en Moragas ja era general.

Parodiant la famosa frase del Pare Claret se li hauria pogut dir:

— ¡Oh jóven que vas bailando,
que á la gloria vas saltando! —

De retorn á Barcelona ahont portá una *troupe* de bailarinas inglesas, que feren las delicias dels concurrents al *Circo barcelonés*, avants del incendi, en Moragas consolidá cada dia més la seva reputació.

Ab sas invencions, ab sa fantasia y ab la seva ensenyança sigué en molts ocasions la providencia dels empresarios.

Que ho diga sino en Bernis, recordant l'època aquella de las comedias de màgica presentadas com may mes las tornarem á veure. *La pata de cabra*, *La redoma encantada*, *La almoneda del diablo*, *La magia nueva* y otras degueren al coreògrafo catalá una bona part del seu èxit extraordinari.

També ho diria en Rovira si fos viu, ell que va confiarli un ball nou per *L' Africana*, que resultá molt superior al que s'posava á París, y que'l públich acullí ab aplausos frenètics cridant á las taulas la nit del estreno al mestre coreògrafo y al empresari. Y s'ha de dir ademés qu'en la primera representació del *D. Carlo*, en Moragas repetí la jugada ab un èxit consabent.

Que ho diga també en Brugada, que li va confiar aquell hermós ball titulat *Olorinda*, de un gust tan exquisit.

Que ho diga, finalment l' Ignasi, que may s'arrepentirá dels magnífics resultats que li donaren els dos suntuosos balls *Lohokeli* y *Perthénopa*.

En aquestas obras estava en Moragas en lo seu element. Rich, fastuós, esplèndid, fantasiós, sabia moure las masses com ningú, casar los colors y las lluhentors de una manera encisadora... sabia sobre tot trobar passatges típics com el *crecendo* de las pedras de *Lohokeli* que arrebatavan al públich y eran el *clou* del èxit.

Apenas se li anunciava un projecte d'obra sentia'l calor sagrat de la inspiració, convertintse en colaborador del músich y del escenògrafo y aportant al conjunt del espectacle tot el caudal de las sevas troballas. Y després, un cop posat á la feyna, era incansable, contaminant dels seus entusiasmes á tot el personal qu'estava á las sevas ordres.

Tots, sens excepció, l'respectavan y l'volian, no sols com á mestre, sino també com á home atractivol, bondados y simpátich. ¡Ay del que davant de qualsevol individu del cos de ball hagués dit mal del Sr. Ricardo!...

.

Al anarse'n de aquest mon se'n emporta'ls recorts de prop de cinquanta anys de vida teatral, que han tingut sobre tot á Barcelona moments ben esplendorosos.

En sos últims temps residia á Madrid y era profesor de la Real familia.

Ell podia dir qu'ensenyava de ballar á las institucions.

PEP DEL FANDANGO.

PRINCIPAL

A benefici del inteligent actor Sr. Montero, s'posaren tres obras novas: *Turbonada!* de'n Modest Urgell, *Mar-*

ta... *Marta* de'n Fuentes fill y *Marit per partida doble* de'n Ferrer y Codina.

Son las dos últimas dugas pessas bastant adotzenadas de las que pera servir de fi de festa solen buydarse en los motllos usuals sens altre fi ni objecte que fer riure als que'n tenen ganas y que no se'n saben estar, ni sisquera al cap de cent vegadas de veure sempre lo mateix.

No vá per aquests camins la producció del Urgell, qu'es un quadro seriós, artístich, y que á tanir major intensitat dramática en sas últimas escenas, podria calificarse de obra verdaderament notable, á pesar de que'l públich de moment no vaja entrarhi tot lo bé qu'era de desitjar. Cal consignar qu'en materia de innovacions no sempre'l públich te rahó.

LICEO

Un altre èxit y dels grossos: la *Manon* de Massenet, quals dos personatjes principals interpretan la Storechio y en Garbin.

Per un y altre, admirablement possessionats de sos respectius papers, sigué la representació un continuat triunfo.

Ja desde'l primer acte, en aquell deliciós duo en que'l cavaller *Des-Grietas* fa la conquesta de *Manon* sugerintli la idea de fugir á París, ab ell el públich feu desbordar lo seu entusiasme.

Durant l'acte segon aná en augment el calor del èxit. Ella y ell estigueren admirables d'expressió, de justesa y de identificació ab los dos personatjes qu'interpretavan. Sas filigranas no sols com á cantants sino com á actors no's poden descriure, s'han de veure.

En l'acte tercer tingué de repetir-se la gavota, y en lo quart la famosa escena de Sant Sulpici produhí un efecte extraordinari.

Lo Sr. Moro desempenyá ab molta soltura'l paper de *Lescaut*; los Srs. Polossini y Puiggener estigueren molt bé en las sevas respectivas parts, y l'orquestra dirigida ab tant carinyo com fondo coneixement de la partitura pel mestre Marty ens feu saborejar matisos encisadors, que, de trobarse allí present, haurian fet dir á n'en Massenet: — Bravo, mestre: aixó es aixó.

ROMEA

La novetat de la setmana la constituheix l'estreno del monòsch de'n Narcís Oller: *La grossa*.

Se tracta de un tipo molt ben observat que dona compte de las desventajass y inconvenients de treure la grossa. Hi ha en tot lo que diu, en excelent llenguatge, un grá de humorisme molt agradós, que'l públich va saborejar ab delicia, estallant en aplausos y cridades del autor á las taulas al final de la representació.

NOVEDATS

Cyrano esta als últims de las sevas travessuras y gasconadas.

L'encantadora Mariani ja ha trucat á las portas del teatro, ahont mesos enrera reculli tan bell esplet de aplausos. Lo dia 10 del próxim janer donará la seva primera representació. L'abono está obert, y segons noticias, á l'administració del teatro hi ha aquests dias molta pressa.

La Mariani y'ls seus companys s'ho ben mereixen, per la excelent manera que tenen de representar, aixis com també per l'interés que desperta'l seu repertori, en el qual, ab tot y ser tan extens, s'hi han afegit los següents tituls d'obras novas enterament desconegudas á Barcelona: *Tristi amori*, de G. Giacosa; *Fallimento*, de B. Bjorson; *Mamma*, de March Praga; *Ponte del Diávolo*, de R. Jallé y G. Woolf; *Realtà*, de Jeroni Rovetta; *Vergini*, de March Praga; *Amanti*, de Maurici Donnay; y *La dame de chez Maxim*, de Jordi Feydeau.

Aixis, donchs, s'ha de reconèixer que la temporada de la companyia italiana, s'presenta plena de atractius.

CATALUNYA

En celebració dels Ignocents han tornat á treure la pols á n' *El pessebre de D. Pau*.

Mes d'aquesta *reprise*, aixis com de la exhibició del segon quadern de *El portfolio de Eldorado* no podré parlarne fins la setmana próxima.

GRAN-VIA

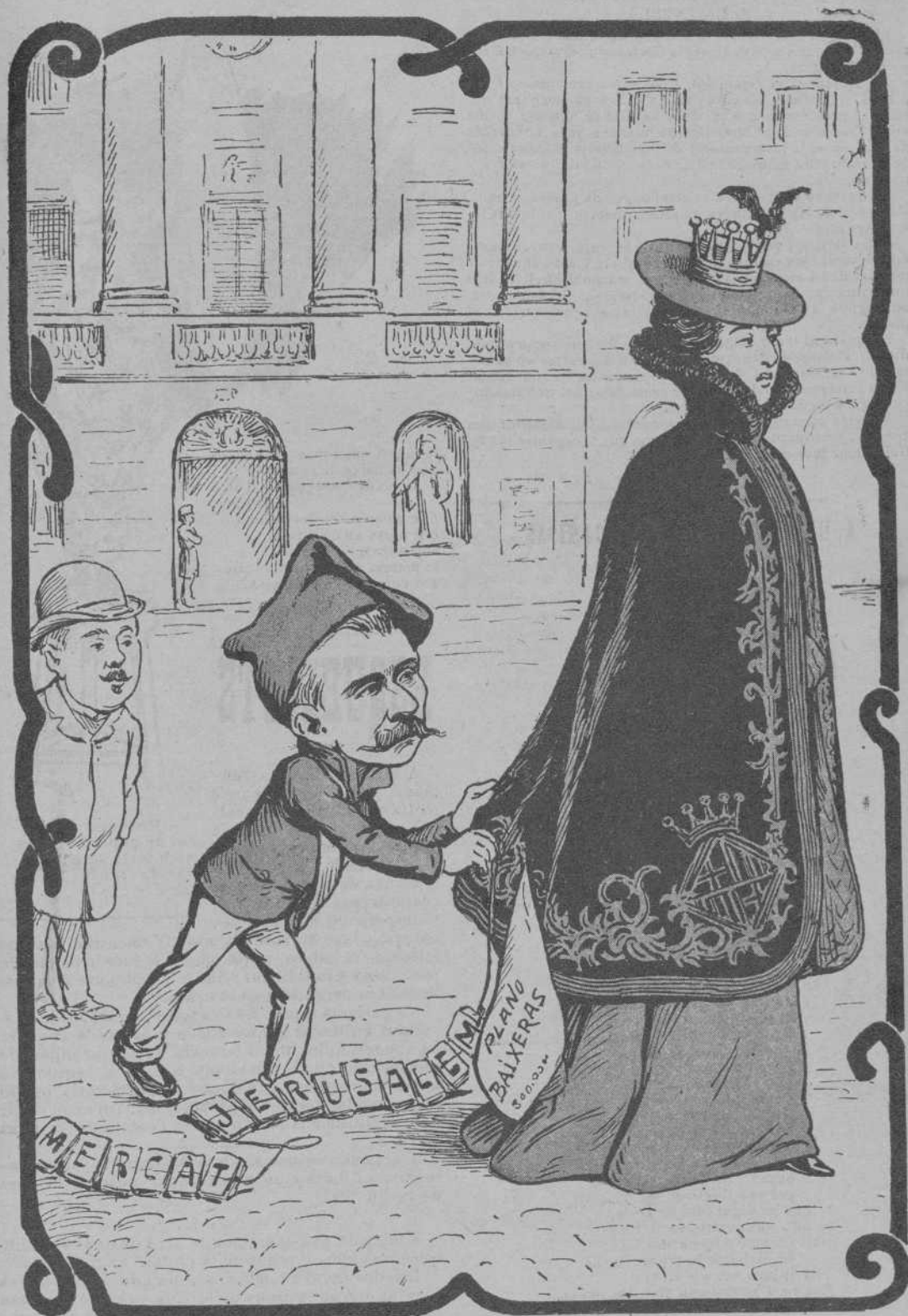
Sols per donar fé de que va veure la llum de las taulas hem de parlar del *Curro López* de'n Jackson Veyán.

Entre'l públich feya molt fret, y'l pobre xicot va morir gelat.

E. P. D.

.

ELS IGNOCENTS (per M. MOLINÉ.)

—A la pobra pubilla, d' una manera ó altra li han de posar.

Produccions en porta: *La Cariñosa*, música del mestre Bretón, y *La sala de armas* de 'n Vital Aza.

SALA ESTELA

El concert del divendres a la nit sigué un dels més notables dels que porta dedicats la *Sociedad filarmónica* a sos socis protectors.

En Malats y en Granados executaren tres pessas a dos pianos, renovant las entusiastas ovacions que varen obtenir al presentarse per primera vegada en aquesta forma en el *Teatro de Novedats*. ¡Quina manera més admirable de fondres en la interpretació de las difícils composicions de Mozart y de Saint-Saëns!...! Sols sentinthe se sent... y no s' explica.

Lo restant del concert se compongué de pessas de cant, a càrrech de Mlle. Bathory y del seu mestre l' aplaudit tenor Mr. Engel.

Mlle. Bathory es tota una artista: te una veu extensa, dúctil, molt rica en inflexions y posseheix l' art exquisit de matisar fins a un grau extraordinari. El públich li dedicá una ovació en cada una de las melodias que 'ns feu sentir, en alguna de las quals ella mateixa s' acompanyava al piano.

En quant al tenor Engel no hem de dir que sigué aplaudit ab l' entusiasme que sempre sab despertar ab sa admirable escola y ab l' ànima que posa en tot lo que canta. En la interpretació de *Les deux grenadiers* de Schumann, se mostrá verdaderament genial.

Tota los concurrents eixiren encantats del escullidíssim concert, prodigant a 'n en Crickboom que l' organisá las felicitacions més cordials.

N. N. N.

A UNA MAQUINISTA DE CAMISAS

Estimada camisera:
L' objecte de la missiva,
no es altre que molestarla
per dirli tres palabritas
que no tenen res de guasa
puig de serio son escritas.
Fa temps que tinch per vosté
la *pechera* descosida
abonyegada pel cor
que dintre del pit ne brinea;
remendo que sols vosté,
pot arreglarlo una mica
ab un sí d' aquesta boca
qu' es més dolça que l' almíbar.
Jo ya sé que té un fulano,
que de nom se diu Batista
molt ample de canesú,
vull dir d' espatllas de *Miura*,
que la busca, la preten
y 's proposa conseguirla;
mes com se qu' es un pelón
ab pretensions de rentista,
no sabent de que fer *manegas*
fa temps que a vosté s' arrima
tentli saltá algun quartet
d' una manera molt trista,
cosa que 'm crema las sanchs
y 'm cou bastan tá la vista.

Per lo tant, jo Carriquiri,
fill de molt bona familia
y parent d' un conegut
del de la ganaderia:
li prometo que si 'l trobo
per la Rambla ó la Gran-via
passejant y fent el maco
ab aquell posat de guilla,
l' aturo y sens compliments
li busco 'l *cos* desseguida,
y per una *friolera*
que 'm digui fora de mida,
allí mateix sota un arbre
l' *esmotxo mitj pam de sisa*
Li dich que hi posaré 'l coll
y li juro per ma vida,
que si 'm tasta un xich los *punys*,
que no tenen res de fra,

REFLEXIÓ D' UN CLOWN

li haig d' obrir mes *traus* al *cos*
que no porta una *camisa*.

Ja ho sab, donchs, no li dich
[mes,
ó 'm dona un sí desseguida
ó li porto ab un farsell
embolicat, en Batista
lo mateix que quan li donan
per comensá una *camisa*.

CARRIQUIRI.

ESQUELLOTS

A la Casa Gran la sen-
mana passada va treure's
molta roba bruta al terrat.

Va parlarse d' edificis
que l' Ajuntament adqui-
reix (y a molt bon preu) ab
l' excusa de que li son ne-
cessaris pera certs serveys,
y després de haverlos pa-
gat ja no se 'n recorda mes. Y mentres tant no
falta qui 'ls habita, sense pagar lloguer, ó pagantlo,
pero no al Ajuntament, sino a algún soció dels que
buscan la perduda y se la campan.

Va parlarse també de l' aygua de Moncada, re-
sultant qu' entre la que 's treu y la que 's consum
legalment, hi ha una diferencia de alguns milers de
plomas que ningú sab ahont paran. Un regidor va
parlar de propinas que donan els propietaris per lo
major caudal que se 'ls proporciona. Un altre va dir
que las filtracions tenfan efecte dessota de la Casa
Gran.

Y ara estrányinse si ab tanta humitat als fona-
ments, a l' hora menos pensada s' ensorra la casa
de la Puñilla!...

Valdría la pena en vista de aixó de que 's modifi-
qués una mica l' escut de la ciutat.

Las dos creus hi están bé, perque la veritat es
que tothom se fa creus de lo que passa a la Casa
dels enredos. No hi están mal tampoch els dos jochs

—Reventar un cér-
col de paper!... Lo bo-
nich seria que l' atra-
vessés sense reventar-
larlo.

TOT FAMILIA

Després d' haverse cruspit el gallet ella y 'l gos, ab santa pau y alegría van á pahirlo tots dos.

de las simbólicas quatre barras. ¡Ne tenen tanta els regidors que bé mereixen figurar en l' escut municipal!...

De manera que lo que hauria de ferse únicament fora colocar una bossa al morret de la rata-pinyada ab un rétol que digués: «Propinas.»

Y rodejar la part baixa del escut ab una cinta que portés la següent divisa: «BARCELONA ES BONA SI LA BOSSA SONA.»

Vamos á veure, passém comptes.

Del sorteig de Nadal se van vendre á Barcelona sols 7,659 bitllets, que importan 3.828,500 pessetas.

Y aquesta vegada Barcelona ha tingut la gran fortuna, que pocas vegades se veu, de treure onze sorts de las grossas que valen 4.140,000 pessetas.

De manera que deixant de contar las aproximacions, centenas y reintegros, Barcelona ha realisat un benefici de 311,500 pessetas.

Menos de un 10 per cent del benefici de la cantitat total que va arriscar.

¡A una suma tan mesquina quedan reduhidas las ganancias, quan la sort se li gira de cara!

Mentida sembla que devant de uns datos tan eloqüents hi haja encare qui compri un sol bitlet.

Diu un periódich:

«En Valencia se están haciendo preparativos para obsequiar á la Sra. Pardo Bazán. Entre los obsequios figura un banquete de 200 cubiertos.»

Una dama castellana al sentir llegar l' anterior noticia, exclamá:

—Doscientos caballeros sin descubrirse... y delante de una señora... ¡Qué groseros!

Barcelona recreativa.

A las vuit del vespre un metje passa pel carrer de la Diputació y al trobarse darrera del *Nou Retiro*, li surten dos manos punyal en má y li netejan l' agulla de la corbata, la leontina, l' rellotje y 'ls quartos.

¡A las vuit del vespre y al carrer de la Diputació, á pochos passos de la Rambla de Catalunya!

Y mentres dintre del *Nou Retiro* se preparavan pera comensar la funció de la nit.

Lo metje robat podía dir:—¡Y encare sòrt qu' están suspesas las garantías constitucionals!...

Un altre recreo.

Al carrer del Bruch hi té'l séu despaig un Senyor Estrany (Estrany de apellido).

Donchs l' altre dia quan ja clarejava van entrarli uns lladres al magatzém, emportantse'n la caixa de guardan caudals y carregantla sobre un carro que portavan previngut al efecte.

¡Figúrinse l' estranyesa del Sr. Estrany al veure que se n' hi havian emportat una caixa de ferro que pesava una pila de quintás!

Pero jo ja ho veig: la seguretat de las personas y dels interessos no han de ser de millor condició que las garantías constitucionals. ¿No están aquestas suspesas? Donchs l' altra que 's penji.

Encare 'm sembla que ho veig.

Era l' dia de Nadal, allá á dos quarts de una de la tarde. Feya un dia rúfol, humit, enfredorat. Un formiguer de gent endiumenjada passava per la Rambla del Mitj, esperant l' hora de anarse'n á casa á menjá 'l gall, quan tot d' una 's presenta un carobota del Ajuntament y 's posa á regar l' entarugat.

Tothom naturalment li obra pas, y 'l carro ving. escampar regalims, com al pich del estiu... Es á dir no: al estiu regularment no 's rega.

Y ara que vajan dihent que l' aygua de Moncada 's pert y ningú sab ahont para.

ELS PRIMERS PASSOS

Aquella manera de regar tinch entés qu' es un tribut que 'ls empleats del

—Apa, maco, que vam quedar que per tot aquest any caminarias sol....

ELS NEGOCIS DEL PAGÉS

—¿Qu' es aixó que porteu?
—Noranta mil naps que acabo de comprar.

municipi dedican á la bona memoria del Doctor Robert.

—Metje era—dirán—el nostre bon arcalde, y es precis protegir á la classe. Grans regadas al hivern, grans cullitas de dolors reumátichs. ¡Qué menji tothom!

L' altre dia *La Veu de Catalunya* publicava un article titulat: «*Fem feyna.*»

Y 'l suscribia D. Lluís Doménech.

Estich conforme ab l' articulista: fem feyna.

Pero, escolti Sr. Doménech: ¿no podria comen-sarla obrint el curs académich del *Ateneo barcelonés*, de qual corporació van nomenar-lo president?

Perque, consulti antecedents y trobará que no s' havia vist may en aquella casa aixó de acabarse l' any natural sense haverse inaugurat el curs... Pera véureho era precis que s' entronisés en l' *Ateneo* la nyonya catalanista: l' entorpiment de aquells rellotjes, y no despertadors sino tot lo contrari, que no sols tenen poca corda, sino que á lo millor s' espatlan y 's quedan parats.

Per lo tant, Sr. Doménech: ara que ja haurá pahit el gall de Nadal, y suposo que també aquella famosa carta de 'n Polavieja, dongui al *Ateneo* lo que al *Ateneo* li es degut: fassi feyna.

A Madrid ha fracassat la nova sarsuela «*El rey de la Alpujarra*» escrita pel Comte de Locatani.

Lo que son las cosas: avants els Reys feyan als Comtes, ara 'ls Comtes fan als Reys.

Pero vé 'l públich y 'ls reventa.

Una xispa de la guerra sud-africana ha arribat fins á Barcelona.

Y la proba es la disputa que dos inglis van tenir ab un holandés (diguemli boer), á conseqüencia de

la qual varen sortir desafiats al extrém de la Granvia del Marqués del Duero.

Y á pesar de ser dos contra un, el boer va omplirlos de pinyachs, deixantlos en disposició de ser conduhits á la Casa de Socorro.

Está vist qu' en materia de rebre 'ls inglesos avuy están de tanda.

Al Transvaal y á la Creu cuberta.

Ara vegin perque s' escandalisan: perque mes del cinquanta per cent dels bordets qu' entran á la Inclusa de Madrid, moren de fam avants de que termini l' any de la lactancia.

Y tot perque 'ls diners ab que la Diputació provincial hauria de pagar á las didas, algú se 'ls xucla avants de que arribin al séu natural destino.

¡Qué s' hi ha de fer!

Mentres els regeneradors pugan mamar á tuti-plé arrapats als mugrons de la vaca nacional, qué hi fá que 'ls bordets morin escanyolits?

Al cap de 'vall al anarse'n de aquest mon, quan encare no tenen coneixement, s' estalvian un gran tip de patir. ¿No 'ls hi sembla?

Jo no ho vull creure que 'l general Despujol dimiteixi perque 'l govern no haja fet cas del projecte de concert económich urdit al Palau episcopal.

Y no ho vull creure, perque si 'l Comte de Casp, deya:—Sr. Silvela, aquí té la comandancia general de Catalunya—pels mateixos motius, el Dr. Morgades, hauria de dir:—Sr. Silvela, aquí té la mitra de Barcelona.

Las mateixas causas han de produhir los mateixos efectes ó no hi ha lógica al mon.

Es molt interessant l' Exposició de Avicultura instalada en el *Jardí espanyol*.

Com ho han sigut també 'ls concursos de gossos ratoners (*fox terriers*) efectuats en lo mateix local. ¡Recrístina! ¡Y quina manera de despatxar ratas! Un d' ella, en 47 segons va trincarne cinch.

Un altre va trobarne una dintre de un test, colocat entre molts altres testos enterament buits. Ja veuhem si aixó es tenir bon flayre.

Crech, francament, que uns gossos tan hábils en lo séu ofici en lloch podrian prestar tan bons serveys com á la Casa Gran. Allá es ahont podrian lluhirse de debó.

Y si lograven deixarla enterament neta de ratas ¡quina sort per Barcelona!

Ab la festa de Cap d' any se reproduhirá com ja es de costum en semblant diada l' abús de la cartulina.

Cop de rebre targetas y cop d' enviarne.

¿Volen saber, parlant en plata, quina es la verdadera significació del envió de la targeta á una determinada persona?

Es la següent:

«Amich méu: en un día tan senyalat jo prou voldria ferli una visita; pero es una cosa que 'm carrega. Per lo tant prefereixo gastarme cinch céntims en un sello, que bén contat es tot lo que vosté val.»

ELS DESHEREDATS (per MARIANO FOIX.)

La nit de Nadal.

A LA SORTIDA DEL LICEO

—¡Encisera!
—¡Escultural!
—¡Divina!
—¡Piramidall

Un jove una mica geperut y un bon tros romántich fa l' amor á una senyoreta molt aixerida.

—¡Ay, Adela!—li diu suspirant—¡Si vosté ho sabia!... Estich boig de amor... El meu cor es un santuari...

L' Adela interrompentlo:

—Aixó si que ho crech y ben á la vista está. Un santuari ha de ser precisament, ja que mirantli l' esquena se li veu la cúpula.

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Ta-ba-ca le-ra.*
- 2.ª Id. —*A-de-la.*
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Santa Perpétua de Moguda.*
- 4.ª MUDANSA.—*Firma.—Ferma.*
- 5.ª LOGOGRIFO NUMERICH.—*Menjador.*
- 6.ª FUGA DE CONSONANTS.—*La Carcejada.*
- 7.ª GEROGLIFICH.—*Com mes noms més apellidos.*

XARADAS

I

¿Vens allí aquella beata,
ab una un-quart tres als dits?
—Ha que sembla que la porti
per obsequi á sos límits?
—Donchs no ho cregas... Va á la Iglesia
per veure al senyor rectó

puig la vella te una neta
que á ne 'l rectó fa quart bó.

Ficsa't bé ab aquell vivan
que passa per 'quella acera,
ab tres seva sans façon
s' ha rifat l' Espanya entera...
—Y no 'l matan?...

—Vols callar...

A pesar del mal que ha fet
contempla'l com se passeja
tan tranquil y satisfet.

Veus l' amo d' aquesta tol?
garla com un prima-sis cinch,
y ab la seva tava fula
ha fet la mar de pistrinchs.
—Ab tava sols... no ho crech pas,
te un ofici de 'ls dolents...
—Has de saber que dant tava
escaseja 'l pés als clients.

Finalment: veus aquest tipó
que va tan encopetat ?
donchs com que ningú li fia
avuy encar no ha menjat.
Molts mes te 'n senyalaria;
pro ja no 't vull un-dos mes...
Veyam si acabas de conense't
'que el mundo comedia es....

FIDEL DELFI.

II

Quart Ters-quart quint vaig comprar
un quintá de prima-dos
per la meva tersa-quatre
que Total se diu de nom.

JOAN AUBERT MANENT.

ANAGRAMA

Qué Total es inmortal
ja ningú avuy dia ho tot;
ni Fransa, ni Portugal,
ni Inglaterra, ni 'l Marroch.

SISKET D. PAILA.

TRENCA-CLOSCAS

S.^a ADELA A. GALÍ
CELRÁ

Formar ab aquestas lletres el títol de un drama cas-tellá.

P. MADRILES Y OLÉ.

CONVERSA

Manel, aquest demati
anant cap á la estació
hi trobat á n' en Martí
que se 'n anava...

—¿A Reus?

—No.

Ara t' ho acabo de dí.

J. GORINA Y ROCA.

GEROGLIFICH

Blat Ordi

IRI

PEPET PANXETA.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20.

A. López Robert, impresor, Asalto, 68.—Barcelona.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2.

Ning!!! Nang!!! Ning!!! Nang!!! Ning!!!
!!!Ja ha sortit!!!

LO POPULARISSIM

ALMANACH
 DE
LA CAMPANA
 DE
GRACIA
 PERA L' ANY
1900

Un tomo de mes de 200 planas atestadas de caricaturas y ab text de las mes reputadas firmas y una alegórica cuberta á varias tintas.

2 rals

Se ven per tot arreu.

ALS COLECCIONADORS DE 'LA ESQUELLA'

Tapas ab planxas dauradas pera enquadernar la collecció del any 1899 de

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

Ptas. 1'50.

Tapas y enquadernació Ptas. 2'50.

ALMANAQUE
 DE LA
ILUSTRACIÓN ESPAÑOLA
 y AMERICANA para 1900
 Ptas. 2.

AGENDA
 CULINARIA
 DE LA
DUQUESA LAURIA
 Ptas. 2,

DIETARIOS
 desde 1 á 2'50 pesetas

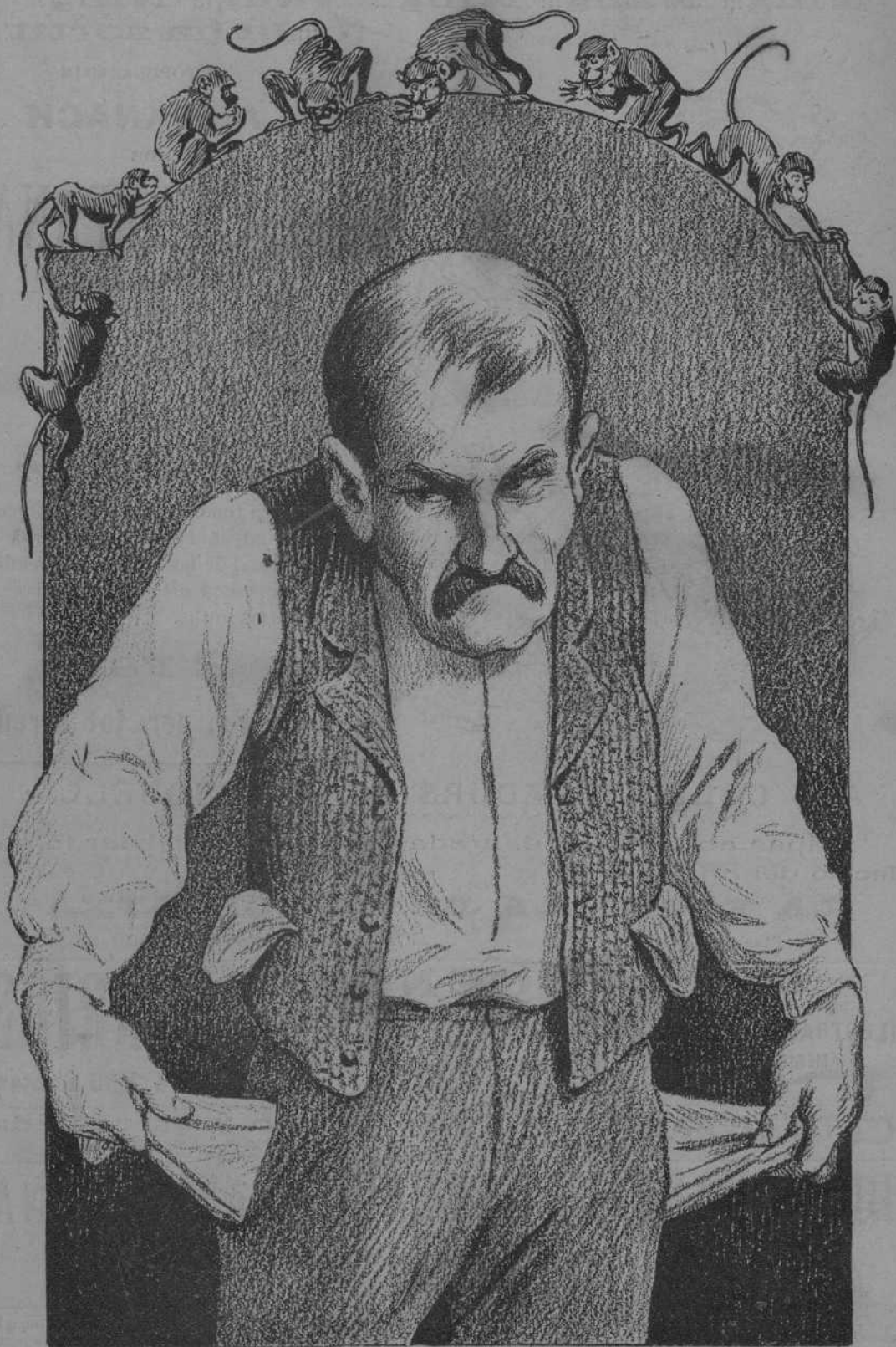
GUERRITA Su tiempo y su retirada
 Un tomo 8.º Ptas. 3.

DICCIONARIO DE LA LENGUA CASTELLANA

FOR LA
REAL ACADEMIA ESPAÑOLA
 Un tomo en folio encuadernado Ptas. 30.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, no remetent además 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

BALANS DE FÍ D' ANY

De zero à zero... va zero.